

20. andragoški kolokvij
Spretnosti odraslih: premislek o stanju in izzivih
Strokovni dogodek na temo Razvoj kompetenc
29. september, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Masarykova 16, Ljubljana

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Analiza značilnosti dela in razvoja kompetenc

Izr. prof. dr. Samo Pavlin,
Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani

Kontekst raziskovalih izhodišč

- a) Katere kompetence so potrebne za uspešno vključevanje na trg dela ter za boljšo zaposljivost in aktivno državljanstvo?
- b) Kako so te kompetence povezane s karakteristikami delovnih mest in podjetij?
- c) V kolikšni meri diplomanti posedujejo te kompetence?
- d) V kolikšni meri izobraževanje zagotovi osnovo za pridobivanje teh kompetenc?
- e) Kako značilnosti določenega podjetja vplivajo na profesionalni razvoj diplomantov?
- f) Kako se diplomanti in delodajalci spopadajo z diskrepancami med pridobljenimi in pričakovanimi kompetencami?
- e) Kakšen je odnos med doseženo stopnjo kompetenc in karakteristikami dela?

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Teorija organizacijskega ustvarjanja znanja

- Socializacija
- Eksternalizacija
- Kombinacija
- Internalizacija

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Karakteristike značilnosti dela v Sloveniji

- Slovenci relativno malo berejo in veliko pišejo. Majhen obseg branja je še posebej značilen (primerjalno) za zaposlene z nižjo izobrazbo
- Njihovo delo je v veliki meri vezano na uporabo informacijsko komunikacijske tehnologije, vendar pa v zelo majhni meri na reševanje kompleksnih problemov
- Veliko delajo v timu (primerjalno še posebej zaposleni z visoko izobrazbo), vendar pa je uspešnost tega dela (kar lahko sklepamo iz drugih študij) vprašljiva
- Slovenci pri svojem delu v majhni meri iščejo dodatne informacije in so fleksibilni pri določanju svojega dela (primerjalno še posebej tisti z nizko izobrazbo)

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Nekaj predpostavk zaradi katerih dosega Slovenci nizko stopnjo besedilnih kompetenc?*

- Podpovprečen vpliv izobrazbe in nadpovprečen vpliv izobrazbe staršev
- Podpovprečen vpliv inovativnosti
- Zelo izrazit vpliv obsega bralne pismenosti, nekoliko manjši a še vedno velik vpliv numerične pismenosti
- Velik vpliv avtonomije določanja delovnih nalog
- Zelo majhen vpliv obsega oblikovanja kompleksnih problemov in povprečen vpliv situacijskega učenja pri delu
- Nadpovprečen vpliv oblikovanja lastnega dela

*Kljub temu, da statistične značilnosti nismo mogli potrditi v vseh primerih navajamo mednarodno obravnavo (predvsem tam, kjer se vrednosti približujejo mejni statistični značilnosti)?

Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.

Nekaj splošnih ugovovitev

- Največji vpliv na razvoj besedilnih in matematičnih spretnosti ima izobrazba
- Pri razvoju na znanju temelječega delovnega okolja in kompetenc je pomembno, da posameznik dela prave in raznolike stvari ter razvija učne strategije.
- Pri razvoju kompetenc je treba proučiti značilnosti timskega dela in situacijskega učenja.
- Pri razvrščanju rezultatov homogene razporeditev držav v tradicionalne skupine (npr. liberalne, centralnoevropske, južne, nove EU članice, ...) vzdrži le mestoma. Zato menimo, da naj pri strategiji razvoja izobraževanja in kompetenc Slovenija zasleduje lastne prioritete in naj bo previdna pri primerjavah z drugimi državami.
- Sklepamo, da je zahtevnost ustvarjanja, širjenja in uporabe znanja na slovenskih delovnih mestih nižja kot v mnogih drugih OECD državah. Na ta način prihaja do pozabljanja in nižanja ravni kognitivnih sposobnosti.
- Treba bi bilo proučiti tudi specifične poučevanja in učenja v osnovnih in srednjih šolah ter opraviti razmislek, na kak način bi lahko osnovnošolci in srednješolci ohranili in nadgrajevali pomembne aspekte znanja po prehodu na trg dela *Z boljšimi spretnostmi do boljšega življenja.*